

062. Ik schrijf zonder fouten (1)

1. Juffrouw vitamientje hebt u al ontmoet. Maar wat voor vitaminen (vitaminen) kennen we eigenlijk? Dat zijn er nogal wat: vitamine A staat bekend als retinol, vitamine B₁ als thiamine of aneurine, vitamine B₂ als riboflavine, vitamine B₅ als pantoteenzuur, vitamine B₆ als pyridoxine, vitamine B₉ als foliumzuur, vitamine B₁₂ als cyanocobalamine, vitamine C als ascorbinezuur, vitamine D als calciferol, vitamine D₂ als ergocalciferol, vitamine D₃ als cholecalciferol, vitamine E als tocoferol, vitamine H – verouderd – als biotine, vitamine K als naftochinon, vitamine R als relatie (of kruiwagen), vitamine L als liefde en vitamine V als vakantie.

2. Het is niet leuk om op na liefdadigheidsbazaar een bazarretje te krijgen. Als je wilt montignaccen, moet je niet barbecueën. Je levert in dat geval een herculische strijd tegen de pondjes, de onsjes en de kilootjes. Kan on-Vlaams en on-Hollands toch anti-Amerikaans zijn?

3. Ingeval er iets misgaat, moet u in geval van nood de heilige hermandad en de brandweer bellen.

4. Bij de étang stond de undercoveragent. Zou hij gebruikmaken van zijn gsm'etje? En een soesje, een éclair, zou dat er bij hem in gaan als gesneden koek? Het is trouwens interessant om 'in gaan' – twee woorden – en 'ingaan' – één woord – eens te checken 'binnen artikelen' in de elektronische Van Dale. Dan kom je tegen: de boot, het schip, de kast en de dieperik in gaan – bij het Groene Boekje is het trouwens de dieperik ingaan –, maar ook de mist, de stad, de wijde wereld of het terrein ingaan. Je moet je jas aan kunnen, maar ook de strijd aankunnen. Verder kun je erbovenop komen, ergens niet opkomen, het kan erop aankomen en je kunt aankomen in Utrecht, de baby kan te veel aankomen en sommige gerantsoeneerde artikelen kun je niet aan komen, maar je mag nergens aankomen. Ze zien je aankomen! Het is eruitzien, maar eruit gaan, gooien, volgen, komen en trekken. Eropuit!

5. Je schrijft zinspelen, rondspelen, gitaar spelen, vioolspelen, biljart spelen en pianospelen.

6. Vast en los zijn antoniemen. Je kunt loskomen, er zijn losse schulden, losse uitgaven en lossebandstoten. Je kunt los in de mond zijn en een los-vaste relatie hebben. Iets kan vaststaan of nogal loslopen. Iets kan vast- of loszitten, je kunt een vijs los hebben of je geliefde vasthebben, haar beetpakken of beetnemen, je kunt vast in het zadel zitten en toch los van God zijn. Je hebt losdoen en vastdoen, losbijten en vastbijten, naast een vast ook een los traktement?

7. De ex-Costa Ricaan, net terug van een blitzbezoek aan Sri Lanka, had een zwart-New Yorkse vriendin, gespecialiseerd in Middelnederlands, Hooghollands en Standaardnederlands. Haar proefschrift ging in op een verhandeling in het Oudfrans over oud-Franse munten. Zij zat te lezen achter in de tram. Zij zat achterin. Haar vriend stond naast die tram, achteraan in de file.

8. Hij liep er over het ijs. Ook zij liep erover. Het is ervan afzien of ervan uitgaan, erop aandringen en ervanlangs krijgen. Met een tennisracket tennis je, een raket schiet je af en raketsla is lekker.

9. Met paarden kun je alle kanten uit. Een Trojaans paard kan schade aanrichten bij een computer. Een yamashita is een turnsprong over het paard. Als op een paard heet ook wel à cheval of schrijlings. Een arabier is een paard van Arabisch ras, het ros Beiaard is van de vier Heemskinderen, een bovenlander is een paard uit Holstein, Oost-Friesland, een cornard is een paard dat aan cornage – kortademigheid – lijdt, een crack is het beste paard van stal, dat anderen een knock-out toedient – onderwerp voor een limerick? –, ju-ju spelen is paardje spelen, een kavalje was oorspronkelijk een oud paard, nu een vervallen gebouw of een onaantrekkelijke vrouw, lippizaners zijn van een bijzonder ras, met de paarden van Sint-Franciscus betekent: te voet, het Grote Paard – Pegasus – en het Kleine Paard – Veulen – komen uit de astronomie, paard-en-wagen is een staande uitdrukking, prince charming is de prins op het witte paard en soms steeplechaser, tjust is een riddergevecht te paard, een tölt is een van de gangen van een paard en skijøring is het zich op ski's laten voorttrekken door een paard of een auto.

10. Kun je pickles gebruiken om je grote stock aan pomelo's of shaddocks te wekken? Stop maar in de weckfles, iets voor de wicketkeeper tijdens het teaën? Een nijdas is een kwelgeest.